

Mszycy burakowa (*Aphis fabae* Scopoli, 1763)

1. Systematyka

Rząd - pluskwiaki równoskrzydłe (*Homoptera*)

Rodzina - mszycowate (*Aphididae*)

2. Biologia i opis gatunku

Mszycy burakowa jest gatunkiem dwudomnym i łącznie na żywicielu zimowym i letnim wydaje do kilkunastu pokoleń w ciągu sezonu wegetacyjnego. Rozwój jednego pokolenia na żywicielu letnim trwa od 10 do 15 dni, w związku z tym liczba pokoleń na poszczególnych gatunkach roślin zielnych zależy od długości okresu ich wegetacji. Na bobie w okresie wegetacji ma do 6 pokoleń. Zimuje w stadium jaja na krzewach trzmieliny, kaliny i jaśminowca. Zasiedlanie bobu rozpoczyna w maju, od momentu gdy roślina znajduje się w fazie rozwoju liści (skala BBCH 1/14-15) i trwa do końca okresu wegetacji. Tam też rozwija się dzieworodnie występując głównie w postaci osobników bezskrzydłych. Osobniki uskrzydłone pojawiają się wówczas gdy następuje przegęszczenie populacji i konieczność zasiedlenia nowych roślin. Płodność mszycy burakowej na żywicielach letnich, w tym na roślinach bobu wynosi około 70 larw. Ciepła wiosna sprzyja rozwojowi omawianego gatunku szkodnika.

Morfologia. Dorosłe bezskrzydłe samice dzieworodne osiągają długość około 2,2 mm, są owalne, matowoczarne z zielonym lub brązowym odcieniem. Osobniki uskrzydłone mają ciało nieco wydłużone, błyszczące, koloru czarnozielonego. Larwy mają kształt podobny do bezskrzydłych dzieworodnych samic, są od nich mniejsze i mają nieco jaśniejsze zabarwienie. Nimfy, ostatnie stadium larwalne przed pojawieniem się osobników uskrzydłych mają na grzbiecie charakterystyczny biały rysunek utworzony z parzysto ułożonych białych plamek. Jaja są małe, błyszczące o wymiarach 0,35 mm długości i 0,15 mm szerokości.

3. Opis uszkodzeń rośliny

Mszycy burakowa jest jednym z najgroźniejszych szkodników bobu. Zasiedla rośliny bardzo młode budując duże liczebnie kolonie na wierzchołkach roślin, które w miarę wzrostu bobu obejmują całą roślinę. Zasiedlona roślina wydaje bardzo niski plon lub wcale nie plonuje. Ponadto powoduje szkody pośrednie, jest wektorem wirusów wywołujących choroby wirusowe roślin typu mozaiki i żółtaczki.

Mszyca burakowa na bobie

Mszyca burakowa na bobie – kolonia mszyc

4. Metodyka wykonania obserwacji

Poczawszy od fazy rozwoju liści (skala BBCH 1/11) należy dokładnie przeglądać rośliny rosnące na brzegu i po przekątnej pola w pasie szerokości około trzech metrów. Obserwacje trzeba prowadzić co najmniej raz w tygodniu do momentu wykrycia pierwszych pojedynczych roślin zasiedlonych przez mszycę burakową i kontynuować je do końca okresu

wegetacji co 2 tygodnie. W przypadku stosowania metody ochrony bobu polegającej na łączeniu zaprawiania nasion z ewentualną koniecznością stosowania zabiegu opryskiwania roślin w okresie późniejszym lustrację plantacji według wyżej podanej metodyki należy prowadzić raz na 2 tygodnie do końca okresu wegetacji.

5. Próg zagrożenia i terminy zabiegów

Próg zagrożenia stanowią pojedyncze rośliny bobu zasiedlone przez mszycę burakową. Po ich stwierdzeniu należy rozpocząć zabieg zwalczania polegający na opryskiwaniu roślin jednym ze środków ochrony zarejestrowanych do tego celu. Liczba zabiegów i ich częstotliwość zależy od intensywności nalotu szkodnika i skuteczności zabiegu.

6. Ocena szkodliwości

Prowadzi się ją w okresie wegetacji bobu. Obserwacje powinno się rozpocząć przed pojawieniem się pąków kwiatowych na dolnym piętrze (skala BBCH dla bobiku 5/50). Na polach do 2 ha należy przejrzeć po 100 roślin losowo wybranych po przekątnej pola oraz po 50 roślin rosnących na dwóch pasach brzeżnych od strony nawietrznej. Na polach powyżej dwóch ha należy zwiększyć odpowiednio liczbę lustrowanych na obecność mszycy roślin do 150 rosnących po przekątnej pola i do 100 po bokach. Po stwierdzeniu roślin zasiedlonych należy obserwować ich dalszy rozwój i opanowanie rośliny. Rośliny bobu, na których obserwowany jest stały rozwój mszycy przez cały okres wegetacji występuje całkowity brak plonu.

Ocena stopnia uszkodzenia:

- słaby: do 2% zasiedlonych roślin przez cały okres wegetacji;
- średni: do 5% zasiedlonych roślin przez cały okres wegetacji;
- silny: powyżej 10% zasiedlonych roślin przez cały okres wegetacji.
- `